

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy óra. . . . . 1 kor. Egy óra. . . . . 1 kor. 50 Hll.
Negyedévre . . . 3 . . . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolvas szerkesztő:
Uj. MÓRICZ PÁL.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 47. és 49. szám.

Finita la comedia.

Irta: dr. Legányi Gyula.

Egy szabadelvű barátommal találkoztam a napokban, aki beszélgetés közben azt a kijelentést tette, hogy nem szeret politizálni és idegesség fogja el, ha ujságot lát. És amikor jó reménységemet hangoztattam s említettem, hogy végtére is Bécs beadja a derekát, ha a szövetkezett ellenzék kitar, rázta a fejét, mondván, a nem et nem engedhet, mert a bőréről van szó.

Ez a kijelentés nagy tanulságot rejt magában, először, mert a szabadelvűek életuntságát s teljes elzülését jelenti. Nevezett barátom ugyanis, míg a kutya jól hajtott, nagyon is szeretett politizálni, sőt ujságírással is foglalkozott, tehát ténylegesen is részt vett az irányításban. Másodszor, mert maga is bevallotta, hogy az osztrák nem adhatja be a derekát, mert ha diadalt aratunk, akkor vége az osztráknémet dicsőségnek. Ez a kijelentés más szóval annyit jelent, hogy a szabadelvű irány nem magyar, hanem osztrák érdeket szolgál s most amikor helyt kellene állni, idegesség s kedvetlenség fogja el őket, mert magyar érdek szolgálatára képtelenek.

Amitás és komédia volt tehát viselkedésük és cselekvésük teljes életükben és mikor Bécsnek engedményt tettek s az alkotmány sánczait egymás után feladták, akkor sem idesség nem gyötörte, sem lelkiismereti furdalás nem bántotta őket. Ime világos tehát, hogy akkor is hazudtak, amikor a gazdasági függetlenség kérdésében nagy garral hirdették a közös vámterület áldásait.

Rut játékot üztek tehát a nemzet alkotmányával, ellentálló erejével és gazdasági fellendülésével, csak azért, hogy házi, de nem hazai politikát folytathassanak, csak azért, hogy az osztrákot dédelgető Tisza-uralmat továbbra is megtarthassák és lehető hosszúra megnyújthassák.

Nekik a szabadelvűség nem a

szabad intézmények gyarapodásából, hanem lerombolásából állott, tehát annak az iránynak voltak észnélküli szolgálói, mely nem a fokozatos fejlődést és haladást biztosítja, hanem az elernyedést és az elfajzást megteremti. Mindenkor csak a dörék és a hülyék támogatnak olyan mozgalmakat, melyek nem a mai korba illők, hanem elmúlt századok szellemét idézik föl. Az ügyefogyottak azt hitték, hogy kedvökért még a Tisza is nem lefelé, hanem felfelé fog folyni.

Annálfogva beállott az elkerülhetetlen katasztrófa, minden józan ember látta a veszedelmet, csak ők voltak vaksággal megverve. De mert a nemzet örökéletű, a zsarnok pedig csak ideig-óráig él, a leomló földtömeg a rabszolgatartókat, a gödösöket és a vakmerően elbizakodottakat temette el. Innen a nagy siránkozás és beteges idegeskedés, mely az agylágyulásnak ismertető jele.

Vezérek, Tisza István, az új gróf, ama hirhedt november 18-iki országgyűlésen magából kikelve rárvált a hazafias ellenzékre: Legyen vége a komédiának! Jóslata beteljesedett most az egyszer. Ő is csak egyszer akarta megsemmisíteni a magyar nemzet ellentálló erejét, de a fegyver visszafelé sült el s a felrobbant bomba szélylyel tépte a vakmerő vezért és vele együtt az egész vezérkarát. A komédiának vége van tehát s azzal együtt a közép-korba való bárósításnak s az Oroszországba való kancsukázásnak. A 38 éves rabszolgaság nyügét szélylyeltépte a nemzet s elsöpörte azokat a szolgákat, akik idegen bálványt imádtak és arany esőben fürödtek.

Most már ezeknek a szolgáknak orczájuk verejtékével kell kenyerüket megkeresni, innen az óbogatás és kezök tördelése. A hős vezér visszaterhet az eke szarvához, a politikához úgy sem ért, mert a kontárok csak rombolni tudnak, építeni csak avatott kéz tud. Vele együtt az utolsó ajánlkozó sirba szállt s Bécsnek utolsó ütő kár

tyára földre omlott. A 38 éves dicsőség elpárolgott. A komédiások szerepüket ledarálták és a függöny legördült. Vége a komédiának!

Politikai hireink.

Budapest, július 25.

Uj kiegyezést akar a néppárt.

Ma vezérezik jelent meg az Alkotmányban, amely minden áron kompromisszumot sürget a koronával s a fogalmak összekuszálása szempontjából pokoli ügyességgel új ideákat lök a válság khaoszába. A néppárt új kiegyezést akar. Ime így szól a felette érdekes cikk ezen része:

Uj kiegyezés kell a clara pacta, boni amici elve alagján. Uj kiegyezés kell, mert az 1867-iki a szabadelvű párt politikája annyira tönkre tette, hogy azon újabb földözés-foldozás már nem segít. Uj kiegyezés, magyar és osztrák szövegben teljesen egybehangzó új kiegyezés kell, mert a kiegyezés körül amadt eddigi kontroverziáknak kutforrása az, hogy az 1867-iki kiegyezés német szövege a legfontosabb gazdasági és hadügyi és felségjogi kérdésekben szavakban és értelemben eltér a magyar szövegtől. Uj kiegyezés kell, mert Ausztriában is azt kívánják.

Uj kiegyezés kell, amely precize megállapítsa a magyar király és az osztrák császár felségjogait, nevezetesen a parlamentek, a hadsereg és a külképviseletek dolgában. A király nem zárkózik el a belpolitika rendezésének egészen új irányba terelése elől a közigazgatás tisztességessé tétele, a törvények becsületes kezelésé, a választási reform keresztülvitele, intenzívebb és nem hazug magyar nemzeti kulturpolitika inaugurálása által.

A király nem zárkózik el a vámkérdés olyan megoldása elől, amely Ausztriával történendő megegyezés alapján lehetővé teszi az önálló vámterületet s ezáltal sokak szerint Magyarországának anyagi erősödését. A király a hadsereg kérdésében is sokat engedett, igaz, nem a függetlenségi párt szempontjából, hanem a maga szempontjából, az 1867-iki kiegyezési törvényben körülírt felségjogok szempontjából. Meg volna ezen a téren is különösen a néppárt által követelt két éves szolgálat is. A király tehát teljeséggel nem idegenkedik a kompromisszumtól.

Igy ír az Alkotmány és senkinek nem lehet kétsége a felől, hogy ez a teljes megalkuvás hangja. Ezek után a néppárt órái a koalícióban meg vannak számlálva, illetve, minél tovább marad bent, annál veszedelmesebb a koalícióra nézve.

Lithion tartalmu!

Gyógyviz és üdítő ital. Szénsavdús.
Könnyen emészthető!!

Szakorvosok, előkelő betegek által, vesebajoknál, húgyhólyag-bintalmaknál, emésztési és légzési szervek hurutainál páratlan sikerrel alkalmazzák, illetve használják. Magyarország legelső és elvezeti vizeinek egyike. **A SZULTÁN-forrás.**

kútkezelősége: **Holénia Béla Eperjes.** — Kapható **Kontsek Géza** urnál Debreczenben

A singléri

Szultán-forrás

Lithion tartalmu!

húgyoldó és húgyhajtó
hatásu! <<<<

Szell Kálmán jóslat.

Szell Kálmán volt miniszterelnök Hévizre utazott, ahol csuzos baját gyógyíttatja. A békemesternél kint járt egyik barátja, aki nem politikus és aki nem is azért ment a nagy ur elé, hogy tőle politikát tanuljon. De Szell Kálmán meg nem állhatta, hogy ne mondjon politikai jóslatot. A jóslat pedig így hangzott:

„**Szeptemberben olyan dolgok következnek, amelyek épp oly meglepetést keltenek majd Magyarországon, mint Ausztriában.**“

Ugyanezen urnak feltűnt, hogy a szombathelyi állomáson szalonkocsi áll. Kérdést intézett az egyik vasuti alkalmazotthoz, aki ezt válaszolta:

Az igaz, hogy ilyenfajta kocsi csak hivatalbeli minisztereknek dukál. De tán megilleti a valóságos belső titkos tanácsosokat is. *De akár megilleti, akár nem, annyi bizonyos, hogy a kegyelmes ur miniszterelnök korában se járt Bécsbe annyiszor, mint most.* Tehát Szell Kálmán már tud valamit, vagy ő is ott forgatja a főzőkanalat a kamarilla bécsi boszorkánykonyháján?

Nyilatkozó darabontok.

Lányi Bertalan igazságügyminiszter ma vitába száll Andrássy Gyula gróffal.

— Hamisnak kell kijelentem ezt az álláspontot, amelyet Andrássy gróf a jelenlegi kormány törvényességére vonatkozólag elfoglal — mondta az igazságügyminiszter. Az 1848: III. t. c. csupán jogi felelősséget statuál és nem politikait. Azt én is elismerem, hogy a mai állapotokat, — *olyan kormány ekzisztálását, amelyik többségre nem támaszkodik — perpetuálni nem szabad.* De az minden kétségen felül áll, hogy az a körülmény, vajjon van-e a kormánynak parlamenti többsége vagy nincs: semmiféle befolyással nincs a kormány törvényes voltára.

Igen érdekesen nyilatkozott György

Endre földmivelésügyi miniszter az Egyetértés tudósítója előtt. Arra a kérdésre, mi igaz azokból a hírekből, amelyek a miniszterek nézeteltérésére vonatkoznak, azt válaszolta:

— A kabinetben fölmerült nézeteltérésekről nem nyilatkozhatom. Bizonyára ismeri Gladstonenek azt a mondását, hogy az emberek két dolog egyesíti a legjobban: a sir és a — kabinet. De meg aztán minisztertanácsi határozatunk is van arra nézve, hogy újságközleményekre és szállongó hírekre nem reagálunk. A kormánynak elhatározott szándéka, hogy a törvények *keretét nem lépi át.* Ha én az uczára megyek, aligha indulok el azzal a föltevessel, hogy valakit pofonütök, de ha engem üt meg valaki, igazán nem állok jót magamról. *Különb is az olyan „erélyes“ intézkedésre, mint amilyen a törvényhatósági tisztviselők fölfüggesztése, csak akkor kerülhet a sor, ha valamely konkrét esetből kifolyólag annak szükségessége fölmerül.*

Végül azt mondta:

— Egyáltalában mi csak olyan masina vagyunk, amely az állam munkáját végzi minden párttekinet nélkül. Nem is értem, hogy az ellenzék miért támadja a Tisza kormány után ezt a kormányt oly fokozott animozitással. A küzdelem eddig a szabadelvűpárt ellen irányult, mi pedig tökéletes semlegességünket még a főispánoknak a szabadelvűpártból való kilépése által is igyekszünk minél teljesebbé tenni. (De nem lehet!) — Minek támadnak olyan kormányt, amely minden pártköteléken kívül állva bármely pillanatban kész visszalépni? Hiszen a mi hivatalba lépésünk épen ezáltal csak megkönnyítette az ellenzék helyzetét. Szívesen átadjuk az ellenzéknek helyünket, sőt azon iparkodunk, hogy minél előbb foglalja is el. *És éppen azért, mert a kormány élete a törvényes határoknál megszünik, az ellenzék a leghazafiasabb munkát akkor végzi, ha nem várja be, míg ezt a határt elértük.*

Tehát György Endre szerint aztán a nyílt abszolútizmus jön.

Kísérlet magyar vezényszóval.

Nagy feltűnést kelt hogy a gyakorlatra vonuló közös gyalogezredbeli zászlóalj két hétig honvéd tisztek és

altisztek parancsnoksága alatt állott. A század gyakorlatot végzett. Katonai körökben erősen titkolóznak, megtagadnak minden felvilágosítást, de valószínű a föltevés, hogy a gyakorlat *alkalmával a magyar vezényszóval tettek kísérletet.* — Nem lehetetlen, hogy most az a terv, hogy különböző csapattesteknél próbát tesznek a magyar vezényszóval s a kísérletek talán alapjául szolgálnak majd az újabb béke tárgyalásnak.

Vármegyénk és vidéke.

Megalakult a 45-ös bizottság.

Hajdumegye ellenállása.

Hajdumegye 45-ös bizottsága, a melyet a vármegyei közgyűlés küldött ki a törvénytelen és alkotmányellenes kormány ténykedéseinek ellenőrzésére, kedden délelőtt 9 órakor tartotta alakuló gyűlését a vármegyeház közgyűlési termében. Az ülést Rásó Gyula alispán nyitotta meg, mire a bizottság elnökévé egyhangulag Kovács Gyula népképviselőt, jegyzőjévé Jánosi Zoltánt választotta. Az alispán távozása után Kovács Gyula elnök üdvözölte a szép számban megjelent bizottsági tagokat és rámutatott a helyzetre, a kormány törvénytiprásaira és a *nemzeti ellenállás fontosságára.* Ezután a bizottság tagjai megbeszélték a teendőket és kimondták, hogy a *vármegye határozatát teljes egészében fentartják.*

Megütközéssel vették tudomásul, hogy Domahidy Elemér főispán a közgyűlési határozat ellen felterjesztéssel élt és azt is, hogy Rásó Gyula alispán rendeletet adott ki a megyei hatóságoknak, hogy a megyegyűlésnek az önkéntes adózás és önkéntes ujonczozás ellen hozott határozatát ne

A holdról.

Irta: **Mattyasovszky Andor.**

II.

Ha a holdat akár kisebbszerű távcsövel is vizsgáljuk, a hold tájakat teljesen kopáraknak látjuk vagy gondoljuk, már csak azért is, mert sehol a víznek jelenlétét, vagy nyomát nem tapasztaljuk. Olyan tájak ezek, melyek a föld tájaitól lényegesen elütnek. A hegyek igen magasak, kráterszerűek, a völgyek mélyek és határai élesek. Ugy látjuk a holdat, a hogy egy égitestet tulajdonképpen a kihülés első stádiumában elképzelünk, a midőn halmaz állapota, legalább felületén már szilárdá vált és hőszugárzó képessége is már annyira csökkent, hogy érkeinkben fényhatást már nem tud előidézni. Annyira lehült, hogy szilárd és sötét felületének már azon korszaka is elmúlt, midőn a belsejében rejlő erőhatások folytán a fentleirt jellegzetes emelkedések, vulkánikus eredetű hegyek képződtek. A geológiai elméletek szerint valaha földünk is ilyen képet nyújthatott. A sötét forró testet körülvevő igen ritka gázok a hőcsökkenésével fokozatosan sűrűsödtek és különféle vegyületeket alkotva víz is képződött s a levegőt alkotó részek is kiválhattak. De a víz még sokáig nem nyerhetett cseppfolyó

halmaz állapotot s eleinte csak pára alakban lebegett a föld körül és ki tudja hány évezred telt el addig is, míg a pára a légmagasabb régiókban lecsapódhatott s felhőalakban jelentkezhetett s csak még később gyűlhetett össze a kihült kérgen a völgyekben és hasadékokban, folyókat és tengereket képezvén. De ezen képződések folyamán a szilárd felületnek is különböző változásokat kellett elszenvedni. Ismerjük a lég és víz fizikai és vegyi hatásait s tudjuk, hogy e hatások mily szembeötlő átalakulásokat idéznek elő. A hegycsúcsok magassága folytonosan csökken, a völgyek a lerakódásoktól emelkednek, az éles határok elmosódnak.

Aztán következik a lehülés azon stádiuma, melyben a nap melegeinek hatása már lényegesen különbségeket idéz elő s akkor a víz és levegő működéséhez csatlakoznak a hőváltozások hatásai és folyton folyvást szaporodnak a kiegyenlítő faktorok, a növény- és állatvilág is kivészi a maga részét és előáll azon állapot, melyben földünket most ismerjük. De a természet nem áll meg, a felület átalakulása is mindig fokozottabb mértékben folytatódik.

Elképzeltük tehát, hogy földünkön a teljes kihültség állapotáig még igen lényeges felületi elváltozások fognak bekövetkezni és igazán alig hihető, hogy a földünkhöz lényeg-

ülég oly hasonlatos holdon a mostani (állítólagos) kihült állapotig még nem érvényesültek azon hatások, melyeket itt nagy általánosságban felsoroltam és hogyan képzelhető, hogy a levegő és víz eltűntek ez égi testről, még mielőtt hivatásukat teljesítették volna. Mert a holdon nem csak az atmoszféra és víz hiánya konstataltatott, de a víz és lég által támasztott hatások nyomai is hiányoznak. Mert a hold hegyek között elterülő lapályok lehetnek a kihült kéreg felületei, vagy oly láva rétegek, a minők valamikor a mi földünk mélyedését is kitöltötték a melyek mint primár képződmények a neptuniákat megelőzték. De neptuni lerakódások a holdon alig ismerhetők fel.

De tehát úgy vélekedünk, hogy a holdban ezen hatások még nem működtek, akkor inkább arra következtethetünk, hogy ezek majd csak ezután fognak fellépni. De akkor ám nem egy teljesen kihült égi testtel van dolgunk.

A Mars bolygón az elsimitás munkája már sokkal előre haladottabb stádiumban látható, mint földünkön, de ott a levegő és víz még mindig működnek. Földünk a Marsban láthatja jövőjét, a holdban múltját.

Reméljük, hogy az optika fejlődésével a feltevések és következtetések helyett pozitív adatokat nyerünk,

hajtsák add kormány józik. A 45-ös utasítja az rozat végre Egyéb semmisíti a határozatát, pán köteles közgyűlést

Ijedté két. Megren Budurásza kertben ruh Tógyer nevű A kertben le valamitől me asszonynak vadult állat dőzsa forró tehenet azu lévő munkás vizben telje orvosért futó már meghal

Ki le Ferencz h tesítették mely legkö megye kö a bihari k társra tegy kerületben keresés. A hivi közö csének, R kább, min bihari ref már képví hive a 48 is mozogr Kun D. L táson is l bihari fű vasárnap letét, me személyéb szemben Tóth Lász ügyvédet elfogadásá akkor ne

Kut Jakab nagy Lajos gazd sok a ves megvizsgál

Gyuj böl írja t nagy sz mel nézt suló fell Megeredt nagy cs levegőt. Gergely j a másik borult, s kár nem biztosítva

Tü Izsákné b kár 100 p

hajtásuk addig végre, míg a belügyi kormány jóváhagyása meg nem érkezik. A 45-ös bizottság kimondta, hogy utasítja az alispánt a közgyűlési határozat végrehajtására.

Egyébként előreláthatóan megsemmisíti a belügyi kormány a megye határozatát, az esetben pedig az alispán köteles 8 nap alatt a rendkívüli közgyűlést egybehívni.

Ijedtében leforrázta a gyermeket. Megrendítő eset történt a biharmegyei Budurásza községben. Bornja Anica a kertben ruhát szapult. miközben két éves Tógyer nevű fiacskája mellette játszadozott. A kertben legelt a tehén is, mely egyszerre valamitől megvadult és egyenesen a szapultó asszonynak rohant. Ez megijedt a megvadult állattól és ijedtségében az egész dézsa forró vizet gyermekére borította. A tehenet azután megfékeztek a közelben lévő munkások, azonban a gyermek a forró vízben teljesen megfőtt. Az anya azonnal orvosért futott, de mire ez megérkezett, már meghalt.

Ki lesz a bihari követ? Rigó Ferenc haláláról már hivatalosan értesítették a képviselőház elnökségét, mely legközelebb megkeresi Biharvármegye központi választmányát, hogy a bihari kerületben a képviselőválasztásra tegye meg az intézkedéseket. A kerületben már megindult a jelöltkeresés. A függetlenségi és 48-as párt hívei között az elhunyt képviselő öccsének, Rigó Lajos neve forog leginkább, mint képviselőjelölté. Rigó Lajos bihari ref. lelkész 3 éven keresztül már képviselte is a kerületet és régi híve a 48-as pártnak. A szocialisták is mozognak, újra fel akarják léptetni Kun D. Lajost, aki a januári választáson is kapott néhány szavazatot. A bihari függetlenségi párt e hó 30-án, vasárnap tartja meg jelölt értekezletét, melyen megállapodnak a jelölt személyében. Az ellenzéki akcióval szemben a letört szabadelvű-párt dr. Tóth László szalárdi földbirtokost és ügyvédet szeretné rábírní a jelöltség elfogadására, de ha ő nem vállalná, akkor nem állítanak jelöltet.

Kutyamarás. Vámospércsen Czeizler Jakab nagyváradi ügynököt megmarta Megyesi Lajos gazda kutyája. Miután a környéken sok a veszett kutya, a veszedelmes ebet megvizsgálják.

Gyújtogató villám. Berettyóújfaluból írja tudósítónk: A hetek óta tartó nagy szárazság miatt nagy örömmel néztük a határunk fölött tornyosuló felleget az elmúlt nap estéjén. Megeredt az eső, pár pillanat múlva nagy csattanás reszkettette meg a levegőt. A villám lecsapott Matolcsi Gergely jómódu gazda házára és már a másik perczben az egész ház lángba borult, s egészen leégett. Emberben kár nem esett. Az épület nem volt biztosítva.

Tűz. Mikepércsen özvegy Schwarz Izsné borpinczjének a tetőzete leégett. A kár 100 korona körül van.

Külföldi hírek.

Német-orosz szövetség.

Pétervár, július 25. A német császár és az orosz czár találkozásának nagy jelentőséget tulajdonítanak. Azt hiszik, hogy Oroszország történetében a határkőhöz jutottak el. A német császárnak nagy befolyása van az orosz czárra, a ki nyilván meghallgatja barátjának tanácsát. A német császár egyszerre nagy népszerűsége tett szert Oroszországban.

Pétervár, július 25. Novoje Vremja írja: Magától értetődik, hogy a két uralkodót első sorban a keletázsiai kérdés foglalkoztatta, de szó volt ott Európáról is, úgy, hogy a találkozást a német-francia-orosz szövetség kezdetének tekintjük s jelentékeny szerepet fog játszani a legközelebbi béketárgyalásoknál.

London, július 25. A sajtó még nem kapott a kormánytól utasítást, hogy milyen álláspontot foglaljon el a császártalálkozárról. Csak Standard és Times irnak róla. Vilmos császár ellen tesz keserű megjegyzéseket. Az egész dolgot komédiának mondja, hogy a világ beszéljen róla, hogy Párisban és Londonban bosszúságot szerezzen.

Berlin, július 25. A császárok találkozója este 11 óra után kezdődött a Hohenzollern-jachton s negyedél óráig tartott.

Páris, július 25. A Journalnak jelentik Pétervárról: Mindenki kíváncsian várja, mit fog most tenni a czár. Witte Párisban kapta meg a találkozás híreit. Pétervárra táviratozott, hogy igaz-e? De nem kapott választ Lamsdorff gróftól.

Olcso a munkás élete.

(Nagy munkás-szerencsétlenség).

Pár hónappal ezelőtt a fővároshoz közel, a seji cukorgyár közelében hatalmas méretű téglagyár építését kezdték meg. A gyár építése a nyári hónapokban gyorsan haladt előre s az utóbbi hetekben a négy emeletes épületen már csak a külső díszítési munkákat végezték. A munkások éppen a negyedik emeleten dolgoztak, a mikor kevéssel a munkaidő vége előtt hatalmas roppanás, majd irtózatosszerű recsegés, ropogás hallatszott s ebbe a rettenetes hangzavarba vérfagyasztó segélykiáltások vegyültek.

Az épületet övező hatalmas állvány alkotmány összedült s magával rántotta közel husz méter mélybe az ott dolgozó összes munkásokat. Tizenegy munkás volt a szerencsétlenség pillanatában az állványon s mind a tizenegy a legfelső részen, négy emeletnyi magasságban dolgozott. Innen zuhantak le valamennyien.

Azok a munkások, akik az épület másik részén dolgoztak, megrémülve rohantak a katasztrófa helyére s azonnal hozzáláttak az összedült hatalmas gerendák széthordásához, hogy társaikat megmentsek. Borzalmas látvány volt, a mint az egészen vagy félig összezuzott, agyonnyomott embereket a romok alól kiszedték.

Kettő már halott volt, mire kihúzták, másik kettőnél pedig csak a lélegzés árulta el, hogy még él. Hatan rettenetesen összezuzva, szintén eszméletlenül állapotban kerültek ki a ge-

rendák alól, egy pedig súlyosan sérülve. A sebesülteket azonnal beszállították a budapesti Rókuskórházba, ahol ápolás alá vették őket.

Kettő már haldoklik, négyet pedig már menthetetlennek tartanak. A hatóság megindította a nyomozást s az első szemle eredményeként megállapította, hogy a katasztrófát az állványok könnyelmű felépítése és rossz szerkezete okozta. Több rendbeli letartóztatás várható.

Mi az ujság?

Farkasok pusztítása nyáron. Bereczk háromszékmegei község határában a farkasok veszedelmes módon elszaporodtak és a szarvasmarhák, juhok és csikók között nagy pusztítást okoznak. Legutóbb több gazdának juhait, Bernáth János tanítónak két lovát marcangolták össze. A farkasok este felé lepték meg a legelésző állatokat, amelyeknek pásztora ijedtében a fára szökött. A környék lakosai hajtóvadászatot rendeznek az elszaporodott duvadakra.

Belehalt a légycsipésbe. Hány Mihály Borsfa község bírja és iskolaszéki gondnoka a minap valami községi munka dolgában künn járt s e közben a csernai uton légy csipte meg az arcán. Hány eleinte nem törődött a dologgal, de utóbb nagyon rosszul lett és két heti kínos szenvedés után meghalt. A szerencsétlen embert özvegye és két gyermeke siratja.

Halálos fészekrablás. Kegyetlenül boszulta meg magát Pusztaszentmihályon Haval Lajos 11 éves fiu pajkossága. A gyerek óriási nyárfára kuszott fel, hogy kirabolja a madarak fészkeit. Mintegy 25 méter magasságban letört a pajkos fiu lába alatt az ág és a fészekrabló lebukott a magasból és a tüskés drótkerítésbe zuhant bele. A drót teljesen fölhasította a gyermek hasát és a kiforduló beleit iszonyuan összemarcangolta. A borzasztó szerencsétlenség szemtanui segítségére siettek a gyerekek, de már nem volt mentség. Félórai kínos szenvedés után kilehelte lelkét.

Ismeretlen öngyilkos. A budapesti összekötő vasuti hid gyalogjáróján 30—35 évi körüli munkést találtak átlőtt fejjel, holtan. A nyakára 35—40 kiló súlyu kő volt kötve. A revolvere mellette hevert. Amiről arra lehetett következtetni, hogy kettős öngyilkosságot akart elkövetni és a föbelövés után bele akart ugrani a Dunába, de a hid karfájáról visszazuhant holtan. Kitéte nem volt megállapítható. Beszállították a törvényszéki orvostani intézetbe.

Meggyilkolt 95 éves asszony. Szabadszállásos kegyetlen gyilkosság történt. Id. Fábán Jánosné a lakásán a szoba közepén halva találtak. Fején valami tompa eszközzel történt ütés nyoma látszik, amely azonban könnyű sértés volt, a boncolás azonban kiderítette, hogy az ütéstől elszedült és a szerencsétlen 95 éves, majdnem századot élt öreg asszonyt kézzel megfojtották, mert az ujjak nyomai a nyakan látszanak és a boncolás kétségtelenül megállapította, hogy a halál fojtogatástól eredt. A gyilkos megkerítésére széles körű nyomozást indítottak.

Elégett menyecske.

— Az eldobott gyufa áldozata. —

Borzalmas eset történt a nagyszalontai állomáson. Egy szegény fiatal asszony égett el az utasok szemelátára a Perronon és amíg segítségére siethettek volna, a boldogtalan nő teljesen összeégett úgy, hogy életbenmaradásához alig van remény.

Nagyszalontára 2 óra 57 perczkor érkező személyvonattal érkezett haza Kiss Pálné, szalontai tekintélyes iparos felesége. Ahogy a vonat megállott, Kiss Pálné leszállt a vonatról és készült elhagyni a Perront. Ebben a pillanatban parasztember haladt el Kisné mellett és a pipájára gyujtva oly szerencsétlenül dobta el a gyufát, hogy az *Kisné ruhájára esett és pillanat alatt lángba borította az asszonyt.*

Kisné rémült segély kiáltásaira a vonat utasai, valamint a vasuti személyzet segélyére siettek a lángban álló szerencsétlen asszonynak. Letépték róla a ruhát és valami pokróczot borítottak reá, de mire a tüzet eloltották, *Kisné már teljesen összeégett*, úgy, hogy az elősiető orvos, aki a szalontai állomásfőnök hivatalos helyiségében ápolás alá vette a szerencsétlenül járt asszonyt, *menthetetlennek mondta a boldogtalant.*

Az eset előidézője a nagy zürzavarban eltűnt és így a csendőrség által megejtendő erélyes vizsgálat fogja kideríteni, hogy kidobta el a szerencsétlenséget okozó gyufát.

Anarchista helyett csizmadia.

Az elolvadt nyári kacsa.

Nyári kacsa lett az a hír, amely szerint Békéscsabán elfogták volna Alfonz spanyol király merényletét. Weilsz Jeronohn, az állítólagos anarchista elfogatásáról még a következőket jelentik:

Szombaton délelőtt a pályaudvaron élénk feltűnést keltett az a furcsa viselkedésű idegen, aki az ott posztoló rendőr előtt nem tudta magát igazolni. Bevitték Czailer Elek főszolgabíróhoz, ahol elmordta, hogy Weilsz Jeronohnnak hívják, koppenhágai illetőségű, 26 éves volt matróz, aki most gyalog járja be a világot. Igazoló iratokat nem találtak nála. Beszél francziául, olaszul, spanyolul, németül, dánul és görögül.

Elmondta azt is, hogy kóborlásai közben sok helyütt letartóztatták már, mert igazoló írása nem volt. Mikor megmotozták, észrevette a főszolgabíró, hogy mindkét kezére nyíllal átlőtt sziv volt tetoválva. Innen merítette a főszolgabíró ur azt a különös gyanút, hogy anarkistával, sőt éppen Alfonz spanyol király merényletével van dolga. Meg is kérdezte:

— Anarkista maga?

— Azt se tudom mi az — felelte a fiatal volt matróz és csizmadia.

Miután az idegen gyanus volt a főszolgabírónak, letartóztatta.

UJDONSÁGOK.

— **Behívják a póttartalékosokat.**

Az erőszakosság terére lépett darabant-kormány módját találta annak, hogy a katonai létszámot, ha már ujonczot

nem kap, kiegészíthesse. Augusztusra, hir szerint, be fogják hívni a póttartalékosokat 29 napi fegyvergyakorlatra. Az erre vonatkozó behívókat a hatóságok természetesen kézbesíteni fogják, miután csak fegyvergyakorlatról és nem szolgálattételről lesz szó bennük. *Ha aztán szeptember 15-ig a válság nem nyer elintézését, a huszonnyolc napra behívott póttartalékosokat visszatartják és velük egészítik ki a létszámot és pedig olyképpen, hogy az 1904-ben besorozottakat három, az 1903-ban besorozottakat két, az 1902-ben besorozottakat egy évig tartják vissza.* Csak meg ne bánják az erőszakot, mert az viszont erőszakot szül és azok a póttartalékosok, akiknek családi boldogságát teszi tönkre a darabant-kormány, elkeseredésökben szét fogják törni a fegyelem békóit.

— **Debreczeni honvédek gyakorlaton.** E hónap 5-ike óta Nagyváradon van az egész debreczeni 3. honvédgyalozezred, négy teljes zászlóalj, 1150 ember. A sok idegen arcú katona meglehetősen élénkíti a váradi utcákon, a vendéglőket és kávéházakat délutánonként és este. Délelőtt nem látni őket, mert kora reggeltől délig tart a gyakorlat a város környékén levő falvakban. A 3. és a 4. ezred képezi a 80. honvédgyalozdandárt, amely most összpontosítva harcol egymással. A dandárgyakorlatok még e héten tartanak, szombaton, 29-én lesz az utolsó gyakorlat. Nagyváradra érkezett már Nagy Győző dandárparancsnok is és valószínűleg bemutatkozik e hét folyamán Csallány Géza altábornagy, az új kerületi parancsnok is. Vasárnap pihenő lesz és hétfőn, 31-én utnak indul a 3. honvédgyalozezred gyalog haza Debreczenbe.

— **Pusztító szárazság.** Már nem csak aggodalomba, hanem valósággal kétségbeeséssel gazdaközönségünket. — A június hóban gyönyörűen fejlődött tengeri a nagy hőség és szárazság következtében nemcsak stagnál, hanem pusztulásnak indult; a vetemény teljesen elsült, a szőlő elfonnyad, tarló, legelő pedig egyáltalán nincsen. A nyomtatás és cséplési munka haladtával hétről-hétre kedvezőtlenebb eredményeket produkál huzában és árpában egyaránt. Ha az ég meg nem könyörül rajtunk és a hét folyamán sem lesz eső, — a mitől Isten óvjon bennünket — akkor a tavalyinál is sokkal rosszabb gazdasági évnek ne-zünk eleje.

— **Emlékünnep.** A debreczeni „Petőfi dalkör“ a nagyerdei vidamban augusztus hó 2-ik napján, szombán a debreczeni csata 56. évfordulója alkalmából a „házalap“ javára dal, zene, szavaltat és tánczsal egybekötött ünnepi estélyt rendez. Az estély kezdete 8 órakor. Belépti-díjak: Személyenként 2 korona. Család-jegy 3 személyre 4 korona. Az estély műsora: Nyitány. Magyar Testvérek zenekarától. Szabadságdal. Huber Károlytól. Előadja a Petőfi dalkör. Szavaltat. Reke Kálmán végzett joghallgatótól. Kossuth dala. (Kossuth Lajos ablakára . . .) szerzők Nádor Gyula és Gaál Ferenc s végül. Népdalok. Előadja a Petőfi dalkör. A műsor tartama alatt a teremben dohányozni és hangosan társalogni tilos. A műsor befejezése után táncz.

— **Honvédtisztek a cs. és kir. utászoknál.** Bihar Ferenc honvédelmi miniszter körrendeletet intézett a honvéd csapatparancsnokságokhoz, a honvédgyalozsági tiszteteknek a cs. és kir. műszaki csapatokhoz iskolaátadás céljából való beosztása iránt. A honvédgyalozsági alantastisztek — kerületenkint egy-egy — a folyó évtől kezdődőleg ezentúl egész év tartamára osztatnak be a műszaki csapatokhoz. E beosztást, mely évenként október hó 1-től a következő évi fegyvergyakorlatok végéig terjed, a kerületi parancsnokságok a cs. és kir. hadtestparancsnokságokkal egyetértőleg eszközölik. A beosztott honvédtisztek vezényeltetésük egész tartamára, a becsületügyi eljárás és a birói illetékesség kivételével, minden tekintetben az illető utászszázalóaljparancsnokságnak vannak alárendelve.

— **Hanke Zoltán halálán van.**

A mult hét végén követett el öngyilkossági kísérletet Hanke Zoltán 21 éves bankhivatalnok. Valami szökere festett haju kávéházi tündér miatt lötte meg magát. A golyó a sziv mellett furódott a mellébe, de úgy vélték az orvosok, hogy erős szervezete győzedelmeskedni fog. Néhány napig úgy is látszott, hogy sikerülni fog az élete megmentése. Az este azonban rosszul lett és az állapotában beállott a végzetes fordulat. A késő éjjeli órákban arról értesítették lapunkat, hogy elvesztette az eszméletét és utolsó óráit éli. A reggelt aligha éri meg.

— **Másodvirágzás.** Az akácza igen sok helyen virágzásnak indult már a mult hetekben. Egyes fák teljes pompájukban virágznak. Más években is előfordul ez, de rendszerint augusztus hónap második felében és most már július hó második felében volt akácvirág.

— **Megverte a rendőr.** Falopáson érte állítólag a 86. számú rendőr Turuczka Imre homokkerti napszámot és úgy szolgáltatott a panasz szerint igazságot, hogy Turuczka az orvosi látlevél értelmében 8 nap alatt gyógyuló sérülést szenvedett. A rendőrség mindkét irányban megindította a vizsgálatot.

— **Halálozások.** Meghaltak: Balogh János ev. ref. 8 napos, Jenei József ev. ref. 6 hónapos, özv. Kovács Jánosné ev. ref. 80 éves, Kameráth Gyuláné ev. ref. 61 éves, özv. Takács Mártonné ev. ref. 73 éves, Dichter Sándor ev. ref. 3 hónapos, Püspök Zoltán ev. ref. 3 hónapos, Paulik Ilona ág. ev. 1 hónapos.

— **Az elgázolt rajzoló.** A vasárnapi elgázolás áldozata, Krivos Márton állapota egyre javul. Az orvosok biznak benne, hogy felépül. Jóbarátai már gyűjtést is indítottak, hogy mulábakat vegyenek számára, mire fölépül. Eddig már 300 koronát gyűjtöttek.

— **Bártfa-fürdő látogatottsága.** A legutolsó kimutatás szerint 3000, köztük igen sok debreczeni család van Bártfán. Mint értesülünk, néhány száz vendég lakáshiany miatt kénytelen volt visszafordulni. Bártfa ma olyan világfürdő, mely látogatottság szempontjából Magyarország fürdőinek első helyén áll. A nagy és előkelő frekvenziát nagyban emeli a nemrég megnyitott park club, melynek élén Bornemissza Ádám áll. A park klub termeiben hazai festőművészek műveiből műtárlatot rendez. A tárlat július hó 23-án, vasárnap délelőtt nyílt meg megfelelő ünnepségek között. László Fülöp, Jendrassik Jenő, Bihari Sándor, Márk Lajos,

Bruck Miksa, Basch Árpád, Fényes Adóf, Olgyay Ferencz, Tull Ödön, Szilányi Lajos, Tornay János, Magyar-Mannheimer Gusztáv és más festő-növészeink képeiből igen szép kiállítást rendeztek.

— **Az álhir a betörésről.** A szenzációra szomjazó és abból elősködő újságok kedden telerikoltozták a várost, hogy Szalay József itélő táblai bíró lakásába ismeretlen tettesek betörték, onnan nagy értékű ezüstneműt elraboltak, sőt még a Wertheim szekrényt is felnyitották. Tudakozódunk a betörésről dr. Boldizsár Kálmán főkapitány-helyettesnél aki elmondta, hogy *betörésről alig lehet szó.* Az ezüstneműket a lakásban szétszórtan találták ugyan, de megvanak, tehát nem vitték el a beörök, a takarékpénztári könyveket is megtalálták a Wertheim szekrény tetején, tehát az állítólagos betörőknek nem is kellett felnyitni a Wertheim-szekrényt, stb. Szóval a szenzációt hajhászó lap híre eifantból szunyoggyá esett össze. Egyébként az állítólagos káros még nem is jelentkezett a rendőrségen, pedig ha kára volna, bizonyára előbb panaszt tenné. Bámulatra méltó a lelkismeretlenségnek, rosakaratsnak és tudatlanságnak az a mérteke, amely oly gyakran nyilvánul a helyi sajtónál is lábra kapott tisztességtelen versenyben. Még az eseményeket is megelőzi már német lap. Nem csoda, ha a tisztességes emberek megundorodnak az újragólvástól.

— **Megverték.** Marjai Mihályné Eötvös-utca 28. szám a lakosnő panaszt emelt a rendőrségen az ugyanott lakó Oláh Lajosné és fia Oláh András ellen. A nevezettek ugyanis távolléte alatt megverték a gyermekeit és mikor ezért kérdőre vonták őket, megverték őt is. A megtépázott és megrugdózott asszony a feljelentéséhez orvosi látelleletet csatolt.

— **Magánmérnöki iroda.** Városunk fiatal mérnökei közül keletű új műszaki irodát nyitott, illetve két magánmérnöki iroda egyesült. Szász Zoltán, a „Sipos és Szász” cég társtagja helyébe ugyanis Kelen Sándor okleveles mérnök lépett, és ezentul a bankpalotában lévő magánmérnöki iroda „Sipos és Kelen” cégjegyzéssel működik tovább. Működésüket építési vállalatokra is kiterjesztik. A cég egy évi, igazán hízagpótló működésével eddig is részolgált a műszaki tanácsot, segítséget kereső közönség pártolására.

— **Sidoli czirkusza Debreczenben.** Sidoli czirkuszával külön vonattal érkezik meg augusztus 1-én reggel Debreczenbe és az nap este a vásártéren vert amerikai ponyvasátorban már megkezdte előadásait is. A czirkusz 4000 személyre lesz berendezve. Az előadások esős időben is megtartatnak. A társulat áll 200 személyből, 123 lóból. — A czirkusz villamvilágítással van ellátva.

— **Betörés.** Keddre virradó éjjelen a Hegedüs és Sáncor könyvkereskedő cégénél betörés történt. Csak nemrég szintén történt ugyanott kisebbszerű betörés, de a tettest nem tudták kinyomozni, most azonban már nyomában vannak.

x **Az első segélynyújtás** minden eszközeiben legjobb bevasárlási forrás Kun Márton kötszer és gummiáru üzlete Debreczen, Piacz-u. 12.

— **20 korona jutalom** adatik a még mult hó 30 án elveszett kisebb terméti foxterior nőstény eb megtalálójának ismerető jele: egész fehér, simaszőrű, farka és fülei nincsenek megvágva, jobb szemhelyén nagyobb — a szem is bele esik — fekete foltal, a balfül szögletben kisebb fekete foltal.

— **Találtatott** egy veres him szálkásszőrű orosz faj kutya. Tulajdonosa jelenkezhet szék-sztő-égünkben.

Megmérgezett virágárusleány.

Gyilkossági kísérlet boszúból.

Budapesten szombaton, 22-én reggel 7 órakor a munkára menő vasuti munkások a déli vaspálya teherfelrakodó pályatestének falkerítése tövében eszméletlen nőt találtak. Értesítették a közeli rendőrt, ez a mentőket hívta, kik mérgezési tüneteket állapítottak meg és a megmérgezett leányt beszállították a Margit-kórházba. A rendőrségen azt hitték, hogy a leány öngyilkosságot kísérelt meg, az orvosok szerint állapota veszedelmes volt, mert erős arzénikum mérgezés történt.

Két napig a nő élet-halál között lebegett és nem tört eszméletre, kedden reggel azonban állapota váratlanul jobbra fordult és kevéssel később — már olyan állapotba került, hogy ki lehetett hallgatni. A haladéktalanul értesített rendőrségtől kiment a központi ügyeletes a kórházba és a leány vallomásából meggyőződött arról, hogy bűntett történt, a leányt megmérgezték.

A leány elmondotta, hogy neve Szivák Anna, 21 éves virágárusleány, aki igen jó, sőt előkelő család sarja, de családja már évekkel ezelőtt megszakitott vele minden összeköttetést.

Mindennapi történet, szerelmes lett. szülei elleneztek a szerelmet, szeretőjével megszökött hazulról, azután a csábító hamarosan faképnél hagyta.

Miután a szülei házhoz vissza nem mehetett, kenyérkereset után kellett néznie és mert máshoz nem értett, virágárusleány lett, aki éjjelenként sorra járta a vendéglőket, kávéházakat és lebujszoktat.

Ezt az életet sokáig nem bírta, beteg lett és ekkor virágárusasszony ismerőse, a kiről csak annyit tud mondani, hogy Rézi néninek nevezeti magát, azt az ajánlatot tette Szivák Annának, hogy menjen nyilvános házba, ott nyugalmas, gondnérküli élete lesz. Szivák Anna erről hallani sem akart, de Rézi néni nem tárgyalt, állandóan üldözte a szerencsétlen leányt piszkos ajánlataival és azt mondogatta, ő beszerzi ilyen helyre.

Állandóan Szivák Anna nyomában volt, amíg ez meg nem unta a folytonos üldözést és kijelentette, hogy megteszi ellene a följelentést.

Pénteken ez az asszony újra fölkereste és magával vitte valamelyik budai éjjeli kávéházba, ahol étellel itallal kínálta. A nyomorúság rávitte, hogy a gyűlöletes szipirtóól megvendégeltette magát.

Csak arra emlékszik még, hogy együtt mentek el a kávéházból és hogy azután nagyon rosszul lett. Hogyan került a vaspálya közelébe és mi történt vele, nem tudja, de állítja, Rézi néni valamit belekeverhetett a sörbe, vagy kávéba.

TÁVIRATOK.

Pestmegye nem enged.

Budapest, július 25. A belügyi kormány ma küldte le Pestvármegyéhez a közgyűlés határozatát megsemmisítő leiratát, amelynek indolásában azt állítja, hogy az önkéntes adózásra és az önkéntes ujonczozásra és az önként fizetett adók beszállításának megtagadására vonatkozó rész törvénybe ütköző és hogy ezt a részét a határozatnak a pénz- és honvédelmi miniszterrel egyetértően semmisítette meg. *Beniczky Lajos* alispán kijelentette, hogy *augusztus 10-ig, mikorra összehívja a rendkívüli közgyűlést, érvényben marad teljességében a*

vármegyei közgyűlés határozata, akkor pedig majd dönt a közgyűlés. Természetesen a belügyi leiratot nem fogják tudomásul venni, hanem visszautasítják.

Az újabb tárgyalások.

Bécs, július 25. A kétkulacos Neue Freie Presse az újabb tárgyalásokról azt írja, hogy a szövetkezett ellenzékkel meg sem szakadt a tárgyalások fonala, hanem az csak szünetel, mert a vezérférfiak nyaralnak.

Fejérváry Karlsbadban.

Budapest, július 25. A darabont-kormány elnöke mégis rászánja magát, hogy pihenjen néhány hetet. Karlsbadban fogja ezt eltölteni. Az osztrák fürdő kell a vén császármadárnak, ott legalább otthon érzi magát.

Szatmármegye a kormány ellen.

Budapest, július 25. Károlyi István gróf számos megyebizottsági tag aláírásával levelet intézet Szatmármegye alispánjához, hogy sürgősen hívja össze a megyegyűlést, a mely elé még szigorubb indítványt terjesztenek, mint a pestmegyei határozat volt, mert még azt is ki akarják mondani, hogy a kormány esetleges megsemmisítő leiratát előre is érvénytelennek jelentik ki, a tisztviselőket azonban bármily esetre kárpótlásban részesítik.

Uj máv. igazgatók.

Budapest, július 25. Vörös László kereskedelemügyi miniszter Kobányi Zsigmondot és Szájbély Kálmánt a máv. igazgatóivá nevezte ki.

Az orosz czár barátja.

Berlin, július 25. A björköi találkozás eszméje Vilmos német császáré. A találkozást bizalmas levélváltás előzte meg, mert Németország, miután Keletáziában birtokai vannak, szintén befolyást akar biztosítani magának a békekötésnél Japán és szövetségére, Anglia ellen.

Az orosz katonai forradalom.

London, július 25. A kronstadti tengerészlázadás egész katonai forradalomná nőtte ki magát. A matrózokhoz csatlakoztak a kozákok, végül pedig az egész helyőrség. A katonai forradalomban mintegy 30.000 katona vesz részt. Hozzácsatlakoztak a munkások és a polgárok is. A hajók és a kikötői védművek, Kronstadt városa és környéke a lázadók birtokában van. A katonai forradalom egyre terjed. Pétervárról éjjel-nappal szállítják a katonaságot a lázadók ellen. Attól tartanak, hogy a lázadás kitör ismét Péterváron is.

Az életunt szerelmes színész.

Miskolcz, július 25. Rátkai Márton, az itteni színtársulat tagja, mellbe lötte magát a Korona-szállóban. Nem tudják: a szerelem vagy a nyomor oka-e öngyilkosságának? Az állapota életveszélyes.

Villámcsapás érte a szószéken.

Miskolcz, július 25. Gombos Pál harmadéves teológust vasárnap délután, amikor az emődi református templomban predikált, a toronyba beütött villam agyonsújtotta. Az áhitatos nép ijedten széteszlott. A szerencsétlen fiatal embert óriási részvét mellett temették.

Az új golyófogó pánczél.

Páris, július 25. Az orosz czár, mint a Libre Parole írja, egyik bretagnei városban 100.000 golyófogó pánczél rendelt a mandzsuri hadsereg számára. A pánczél állatokon próbálták ki és teljesen bevált.

Norvégia elszakadása.

Stokholm, július 25. A svéd parlament rendkívüli bizottsága, amelyet a Norvégiával felbomlott közösség ügyében küldtek ki, egyhangu határozattal kimondta, hogy nincs semmi kifogása az ellen, ha Norvégia el akar szakadni Svédországtól, de csak azon esetben, ha vagy az új választás után mondja ki a storthing, hogy akarja az elszakadást, vagy pedig ha plebiscitum útján (népszavazással) dönt az elszakadás mellett a norvég nemzet.

Krisztiánia, július 25. Kétségtelen, hogy a norvég nemzet óriási többséggel fog dönteni az elszakadás mellett.

Kivándorlás Magyarországból.

Newyork, július 25. A múlt héten Magyarországból 1956 kivándorló érkezett. Feltűnően emelkedett a horvát tartomány kivándorlóinak a száma, ellenben a magyar kivándorlóké örvedetesen apadt.

Uj osztrák-magyar bankfiók.

Bécs, július 25. (Osztrák-magyar bank.) A szolnoki fiókhoz tartozó új szarvasi bank mellékállomás f. é. augusztus 1 én kezd meg üzleti forgalmát.

Választások Szerbiában.

Belgrád, július 25. (Szerb hivatalos forrásból.) A választások végeredménye a következő: Megválasztottak 78 kormánypártit (független radikális), 50 mérsékelt radikális, 14 nacionalistát és liberálist, 4 haladópartit, 2 szocialistát és 1 parasztpártit. Jövő vasárnap lesz 11 pótválasztás. Az új skuptsina augusztus 7 én nyílik meg. A mérsékelt radikálisok 25, a liberálisok 3 mandátumot veszítettek. A választások során rendzavarás nem történt.

Az angol ellenzék.

London, július 25. Az alsóházban tegnap a kormánypártiak sürgős felszólításra nagy számban jelentek meg. A vita során Balfour az ellenzéki szónokok heves támadásaira azt felelte, hogy ezek miközben őt támadták, nem kísérelték meg azoknak az alkotmányos ellenvetéseknek megczafolását, melyeket ő hozott fel a kormány magatartásának támogatására. Figyelemreméltó körülmény az, hogy Balfour beszédében nem czélt

arra, hogy lehetséges, hogy a házat össze feloszlatták. A szabadelműek és nacionalisták eltökélték, hogy a kormány intézkedésével szemben a legmesszebbmenő ellenállást fejtik ki és nem lehetséges, hogy az ülészek tovább huzódják.

Kina eldobta a katonai czopfot.

Frankfurt, július 25. A „Frankfurter Ztg.” jelenti Tientsinből: A július 21-én megjelent császári rendelet beszünteti az ijjászást és az elavult fegyverek, ugyszintén a régi egyenruhák használatát. Az összes csapatokat modern módra fegyverezik és szerelik fel. Az ujtás japán kezdeményezésre történik.

Leégett postahivatal.

Baja, július 25. Ma éjjel nagy vihar volt. A város bérházában levő postahivatal táviródróthálózatába becsapott a villám, és az épület egész tetejét lángbaborította. A házban bérlakások is vannak, melyeknek lakóit nagy félelem fogta el. Egy tűzoltó mentés közben lezuhant és veszedelmesen megebesült. A levélhordók szobája is elégett.

Elevenen eltemetett munkások.

Resiczabánya, július 25. A közelfekvő Vaskó Paulus nevű vasérczaknájában Bourescu Péter, Páju Mihály és Grindeau Antal a tárna kiácsolásával foglalkoztak. Munkájuk közben a felső földréteg megsuszamlott, rájuk omlott és kettőjüket eltemette. Bourscut holtan huzták ki, Cridean megebesült.

Garázda bolgár bandák.

Athén, július 25. Monasztirból érkezett táviratok arról tesznek említést, hogy a perlepei kerületben újabb bolgár kegyetlenkedések fordultak elő. Egy bolgár banda megtámadta Moritovo Gradeznica görög falut, 64 házat felgyújtott, fosztogatott és lemészárolt egy papot és két görög előkelőt. Egy másik bolgár banda ugyanekkor megtámadta Beta lina falut, több házat felperzselt és több görögöt megölt. Gradeznica megtámadása itt nagy hatással volt és általános felháborodást keltett.

Amerikai sárgaláz.

NewOrleáns, július 25. Hivatalosan azt jelentik, hogy tizenheten megbetegedtek sárgalázban és hatan már meg is haltak közülök.

Megtámadott francia yacht.

Tanger, július 25. A francia yacht, mely Tangerben és egyéb marokkói kikötőkben méréseket végzett és a magozentől megbízásokat kapott a kikötők vizeinek megmérésére, Mogadorba érkezett, megkezdte mérőmunkálatait az öbölben. Ez a benzültek közt nagy izgatottságot keltett. A benzültek kövel dobálták meg a dolgozó mérnököt és lelővéssel fenyegették őket arra az esetre, ha kikötnek.

Ahol sok a gyermek.

Várkonyi, mint pesti háziur.

Várkonyiról, a nagy szocialista apostolról közli az alábbi levelet az Uj hírek: „E napokban lakáskeresésre indultam. Több házban megfordultam, de a háziurnak vagy házmesternek az volt első kérdése: Van e gyermek? Persze, családomra büszke vagyok és azt válaszoltam:

— Van, öt.

— Akkor nincs lakás, — hangzott a válasz.

Igy kóboroltam egész az Izabella-utca 5. számig. Itt ki volt írva lakás, de itt is azt a választ kaptam, hogy: „akinek öt gyermeke van, annak nincsen lakás.” De már ezen nagyon megütöttem. Mert ismerve az Izabella-utca 5. sz. háznak tulajdonosát, aki ez előtt két vagy három évvel lenn járt az Alföldön s a földbirtokokat akarta szétesztani a nép között. Azt tudom, hogy vezér volt, de azt nem tudom, hogy demokrata, nazarénus vagy szocialista vezér volt-e? És most, három év után, annyira megváltozott az elve, hogy családos embernek pénzt sem ad lakást.

Schvartz Manó,
kereskedő.

No lám a nagy szocialista apostol így szereti a nagy családú munkástestvéreket!

Nagy razzia a fővárosban.

Tegnap nagyobb szabásu, általános hajtóvadászatra indultak a rendőrök. Harmincz detektív és hatvan polgári ruhába bujtatott rendőr vett részt a razziában.

Veszedelmes gonosztevőt fogtak el a Steiner Rudolf személyében. Fotografiáját a kontinens összes rendőrségi arckép-albumai őrzik. Steiner nemrég hagyta el a balassagyarmati fegyházat, amelyben 6 esztendőt töltött.

Nagyobb pénzüsszeget és huszonkét zálogjegyet találtak nála. Belső rejtkezsebében két élesre fent kés, egy aczélboxer s egy töltött revolver volt. A körmönfont gonosztevő álnevet mondott be, de nem sikerült semmiféle csalafintaság, mert Lauró detektív határozottan fölismerte.

Nagy zokogás közepett kérte szabadonbocsátását éltes, hibás szemű szikár asszony.

— Eltévedtem a ligetben, — panaszkodott — engedjenek haza a gyermekeimhez.

— Hogy hívják, hogyan került ide?

— Krausz Mór né vagyok. Az uram puczerájós volt, tavaly halt meg. Nagyon fájt a fejem, azért jöttem ki sétálni.

Kiderült azonban, hogy se fejfájása, se gyereke nincs. Az igazi neve Szabó Helén. Márianosztrán ült, de onnan kikerülve, még sokáig hasznát vette elfonyadt bájainak, később a hírhedt betörő, Kabicsek József, majd a kasszafuró Stahlió Mátyás barátnője lett. A bekisért csapatban legszomorubb látvány a gyermekhad volt.

Ósbudavára közelében, a hid alatt katonaszökevényt is fogtak el, aki éjszakai rablótámadásokkal szerezte meg ennivalóját.

Törvénykezés.

Hányat akasztottak 25 év óta?

A büntetőtörvénykönyv életbeléptetése óta a halálbüntetési statisztika a következő képet mutatja: 1880 óta, tehát huszonöt év alatt a halálraítéltek összes száma 108; kivégeztek 39-et, végrehajták előt meghalt 3, kegyelmet nyert 61. A halálra ítéteknek tehát közel kétharmada kegyelmet nyert. Az adatok

szerint a halálbüntetés tekintetében a legkedvezőtlenebbek voltak az 1884. és 1885-ik évek. Az elítéltek száma e két évben összesen harminczra, a kivégzéseké tizenkettőre rug. Legkedvezőbbek az 1886—1889-ik évek, a mennyiben a négy évben összesen négy kivégzés volt 1890-ben a szám ismét fölmegegy négyre, 1891-ben és 1892-ben leszall egyre s 1893-ban előfordult az, ami a Btk. életbelépte óta addig példátlan volt, hogy a kuria csak egy esetben mondotta ki a halálbüntetést, kivégzés pedig egy sem volt. Az illetőnek kivégzése ugyanis 1894-ben történt. Az 1895—1899. években a kuria halálos ítéletet nem hozott. Az 1900. év óta a gyakorlat ismét az ellenkező irányzatba ment át. Mig az előző öt év alatt a kuria az alsófokon megállapított halálbüntetést minden esetben átváltoztatta szabadságvesztés büntetésébe, addig utjabban az esküdtbírók által kiszabott halálbüntetést a kuria rendszerint meghagyja s megalégszik azzal, hogy kegyelmet ajánl. Ily módon a halálbüntetés mérlegelésének kérdését a bírói utról eltereli és átengedi a közigazgatás változó esélyeinek.

Közgazdaság.

Terménytőzsde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése.

Budapest, 1905. július 29.

Tegnap zárlatnál lanyhábban nyílt meg ma az üzfet, a déli tőzsdén a mai legalacsonyabb árfolyamok jutottak felszínre, délután javulás állott be és tegnapihoz képest csak néhány fillérnyivel olcsóbban zárult a gabonátőzsde. Készáru változatlan.

1905. októberi buza	15.86.—88
1906. áprilisi buza	16.36.—38
októberi rozs	12.84.—86
1905. májusi rozs	—
októberi zab	11.46.—48
1905. áprilisi zab	—
1906. májusi tengeri	10.08.—10
1905. júliusi	16.06.—08
1905. aug.	—
szepetemberi	—
1905. augusztusi repce	24.40.—60

REGÉNY-CSARNOK.

Kisértet-látó.

39 — Amerikai bűnügyi regény. —

Mig ezt mondta, kibontotta a csomagot, amelyben régi divatu, fehér selyemruha volt. Nagy óvatossággal bontotta ki és letette az asztalra.

— Ez a ruha a szegény feleségemé volt, aki hat év előtt meghalt. Ezt a ruhát viselte esküvőnk alkalmával. El akarok távozni Amerikából, de ettől a ruhától, az életem legszebb emlékeitől nem tudok megválni. Nézze csak, már feselni kezd itt is, ott is. Ezeket a helyeken újra össze kell varrni. Vigyázzon rá kérem, hogy baja ne legyen. Olyan szép volt e ruhában a feleségem! — mondta és a szeméi megteltek könnyekkel.

Természetesen én megígértem neki, ő pedig kért, hogy siessek a munkával, mert pár nap múlva már indul Európába. Kétszer is a lelkemre kötötte, hogy vigyázzak rá és siessek vele. A legkülönösebb azonban, hogy a ruha még nálam van ma is. Nem jött el érte. Egyszer csak hallom, hogy már elutazott. Nem különös ez?

— De bizony ez nagyon különös — felelte Neckett, aki tudja jól, hogy mért nem vihette el Biddy a ruhát.

— Sokszor gondolkoztam már a dolog felett — mondta a kis öreg szabó — de semmikép sem tudtam az okát kitalálni, hogy mért nem vitte el azt a ruhát, amely oly drága emléke volt, hogy még a keze is reszkett, mikor megérintette. Azóta két esztendő is eltelt és én egyre várom, hogy

irni fog érte és akkor utána küldhetém. Az ön rokona nem beszélt erről önnek soha?

— Nem. Különben is sokkal távolabbi atyafiságban állok vele, hogy sem az ilyen bizalmas dolgot velem közölte volna.

Ez a kis epizód egészen más világitásban tüntette fel Biddy alakját Neckett előtt. Megindultan gondolt a vén különczre, aki kerülte az embereket és mikor hazakivánczolt a hazájába, elhunyt feleségének a menyasszonyi ruháját is magával akarta vinni ereklje gyanánt. Mély részvéttel érzett a szerencsétlen ember iránt, aki nem is sejtette, hogy életére törnek, hanem a legszebb reményekkel eltelten készült vissza hazájába. Ha nem lett volna oly zárkózott természetű és embergyűlölő, bizonyára könnyebb volna halálának körülményeiről a hamályt elosztatni és ez esetben a gyilkos sem tehetné volna el oly könnyen láb alól, mert tudakozódta volna utána, eltűnése szemet szurt volna. Két év alatt bizonyára fel tűnt volna, hogy hirt nem ad magáról és a gyilkosság nyomait nem lehetett volna ugy eltüntetni, hogy csak két szerencsés körülmenyinnk köszönhető, hogy meg lehetett állapítani tényként: Biddy nem is hagyta el Newyorkot, hanem gyilkosság áldozata lett.

Kedgick könnyen végezhetett áldozatával. Tudta, hogy Amerikát el akarja hagyni, tehát ezt a körülményt is felhasználta. Egyéb körülmények azonban arra vallottak, hogy a véletlen alkalom is kezére játszott. De hogy nem volt a gyilkosnak ez a mester-sége, mutatta az, hogy még ma is szenved a büntudat sulya alatt.

[Folytatjuk.]

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Angol blous zephyrek.

Francia batistok.

Mosó Grenadinok.

Székely férfi mosó szövetek!

óriási raktára.

Csak néhány hétig tartó nagy árleszállítást

rendezünk a nyáriidényből visszamaradt szerb vásznak, kartonok, batisztok, zefirek, delinekből s fekete és színes gyapju szövetekből.

Ezen cikkek közül óriási mennyiségű maradék

fél áron kapható.

Színes napernyők beszerzési gyári árban tavalyi darabok fél árban

Szabó Lajos fiai czégnél

1 m. divatos bluz-selyem 40 kr., 1 db. jó minőségű zefir házi bluz 85 kr. és 1 ft., 1 m. mintázott francia batiszt 35 kr.

— Legjobb a valódi —

ELEFÁNT

Mosó Szikso.

Óvakodjunk a hamis, értéktelen utánzatoktól.

Kapható minden jobb fűszerkereskedésben.

Elefánt védjegy.

Értesítés.

„Kiváló minőségű mosó szikso, a valódi elefánt mosó szikso és a híres Mosó Szikso”

„Kiváló minőségű mosó szikso és a híres Mosó Szikso”

„Kiváló minőségű mosó szikso és a híres Mosó Szikso”

„Kiváló minőségű mosó szikso és a híres Mosó Szikso”

Az Alföldi takarékpénztár DEBRECZENBEN, Piacz-utca saját ház.

Elfogad betéteket

4% kamatozás mellett.

Kölcsönöket nyújt

váltókra, kötelezvényekre, értékpapírokra, valamint helybeli és vidéki pénzintézetek részvényeire.

Óvadékkölcsönöket ad

vállalkozóknak, bérlőknek, hivatalnokoknak.

Törlesztéses kölcsönök

földbirtokokra és házakra

Vesz és elad

Értékpapírokat, nevezetesen bel- és külföldi járadékokat, zálogleveleket, sorsjegyeket, részvényeket a legkedvezőbb napi árfolyamon.

Raktárvállalata elfogad árut beraktározás céljából és arra előleget is nyújt a legelőnyösebb feltételek mellett.

Mindennemű felvilágosítással szívesen szolgál

az intézet ügyvezetője.

Batizt ingek 1.20 krtól.

Hajtásos fehér 1.20 krtól.

Gallérok 12 krtól. kézellők 20 krtól.

Selyem napernyők fekete 180-tól, színes 150-től.

Fehér himzet batisztok 28 krtól.

Francia batisztok 35, Delainok 60-tól.

Fehér diszkötények 30, fekete 50-től.

Fegyhazi kötött harisnyák a legelőnyösebből kezdve

DOSZPOLY JÁNOS utódánál

Főter, Tisza-palota.

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér. — Vidéki tudakozásnak tessék válaszbélyeget csatolni.

Tetőcserép prima, waggonszámra P. Ladányi állomáson berakva ezrenként 24 koronaért kapható Fábán és Barna cserép és téglagyárban P. Ladány.

20 éves huzomnak 6000 korona hozomány-nyal megfelelő férjet keresek. Ajánlatokat arcképpel „Komoly” jelige alatt a kiadóhivatalba kérek. Házassági ügynökök ki-zárva.

Fiatal intelligens uri lány ösmeretség hiányá-ban megösmernedni óhajt egy intelligens férfivel, kivel levelezni óhajtana. Levelek a kiadóba „Bakfis” jeligére kéretnek.

„Intelligens jelige” levelét átveheti a kiadóba.

„Bakfisnak” levelei vannak a kiadóba.

Csere kerestetik zsidó családnál Göncz-bányára. Egy 13 éves leány helyett, egy ugyanolyan forma fiu vagy leány elfogad-tatik. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Egy jó családból 14—15 éves fiu tanulónak felvétetik Siachta János fűszer- és vas üzletében H.-Nánáson.

Kefir tej kapható Egyháztér 5. 1-ső ajtó balról az udvarban.

5—6 métermázs prima sós szalonna jutá-nyosan eladó. Ottó Sándor máv. vendég-lősnél, az állomási vendéglőben.

24 drb különböző nagyságu fürdőkád igen olcsón kölesön kapható Kiss Ignác bá-dogospál Piacz-u. 34. Uj fürdőkádak foly tonosan raktáron. Olcsó szolid árak. Villa nyos csengő berendezési vállalat.

Két fiatal dán dogg, hamuszínű olcsón eladó Késés-u. 7.

Egy bolthelyiség minden órán kiadó Csapó utca 53. szám alatt.

A Macson négy nyilas tanyaföld kiadó. Érte kezhetni lenet Eötvös-utca 58. sz. alatt.

Ügynökök fizetés és magas jutalék mellett azonnali belépésre kerestetnek Schweitzer Testvérek varrógép- és kerékpár nagy kereskedőkhöz Debreczen, Piacz-utca 56.

Tanuló fizetéssel felvétetik Horváth óramü-vesnél Hatvan utca 2.

Rendelje meg 1 koronaért 1 hónapra a Deb-reczeni Független Ujságot, akkor megkapja ingyen a december elején megjelenő 320 oldalra terjedő nagy képes naptárunkat.

Két szép, márványlapos éjjeli szekrény meg-vételre kerestetik. Czim a kiadóban.

Hölgyek tanácsot és segílyt nyernek, szülés eseten felvétetnek, a legnagyobb titok tartás mellett, egy intelligens gyakorlott szülésznőnél. Kényelmes lakás. — Orvosi felügyelet. Debreczen, Kossuth-u. 61. sz.

Hegedülni legjobban és legolcsóbban tanítok. Házaknál vagy saját lakáson is. Czimem Arany János utca 59., ajtó 5.

Eladó borok. Nagyobb mennyiségű 1903. évi termésű ménes fehér rizling és bakator faju szőlőkből összeszűretelve, úgy hor-dónként, valamint 50 literen felüli men nyiségekben is magán fogyasztóknak, 10 hektoliter 1904. évi veres bor kitünő mi-rőségű jutányos árak mellett Székelyhidon Kovács Lajos bortermelőnél.

Mester-utca elején Bundi-utca 4. sz. a egy ujonnan épült magas földszintes ház, 4 szoba, előszoba, konyha, kamara és világos pincze és tártózekai augusztus 1-től kiadó.

Házilag készített borecet eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Tüdő és nyakbetegek, asthma- és gégebajo sok! A ki tüdő- és gégebajától, még a legdültebbeket is, a ki asthmájától, ha még olyan régi és gyógyíthatatlannak lát-szik, egyszersmindenkorra meg akar sza-badulni írjon e czimre: **A. Wolffsky Berlin N. Weissenburgerstrasse 72.** A köszönetnyil-vánítások ezre garantiát nyújtanak módja nagy gyógyerejének. Körülrás ingyen.

Kárpitos műhely átvétel.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy **Flasch-ner György** kárpitosmester irtól Piacz-u. 55. sz. alatti

műhelyét átvettem.

Az ország legnagyobb városaiban szerzett több évi tapasztalat arra joga-sít föl, hogy a mélyen tisztelt rende-lőimnek a legkényesebb igénytől a leggyorszerűbbig megfelelelhetek.

Minden munka u. m. kárpitozás, diszítés és bármily javításokat a leg-jutányosabb árért eszközölök.

A n. é. közönségnek becses párt-fogásért esedezem.

Flaschner György utóda
LUKÁTS GYULA

kárpitos és diszítő
Piacz-u. 55. A műhely hátul az udvarban.

Matild

Crém arczenőcs, szappan, hajfestő (restorer) szépítőszerek

minden bőresunyaságot levesznek az arczról. **Szeplőt, májfoltot, Vimmedit, arczpirosságot** a ránczokat kisimitják. a bőrt bársony puhává, üdévé varázsolják. **Tessék megpróbálni, ha nem használ, arát minden kibúvó nélkül visszaadom.**

Kun István gyógyszerész
Laboratoire Cosmetique „Matilde”, kapható Budapesten Törökáel. Debreczeni főraktár Tóth Béla gyógyszerertárában szemben a B kaval és mindenütt.

Eladó házhelyek.

A Vecsey-Bruckner-féle kegyes ala-pítvány folytán a debreczeni ref. Egyház tulajdonát képező azon földterület, mely a hadházi ut mentén az Apafy-utca és Ferencz József lovassági lak-tanya között fekszik, 300 négyszögöles házhelyekké földarabolatván: e ház-helyek mérsékelt áron s igen kedvező részletfizetési föltételek mellett eladók.

Értekezhetni Márton Imre egyházi ügyvédnél Piacz-u. 44. sz. alatt.

Debreczen, 1905. április 20.

A debreczeni ref. egyház küldöttsége.

A szappanok ideálja a Harmat szappan

mely a Harmat-crém-mel hasz-nálva, tisztává, üde kinézésűvé, bársony simaságúvá s puhává teszi a bőrt. Kellemes illatu s jól jól habzik.

Egy drb Harmat szappan ára 70 fill

Készítő helye s főraktára:

Mihalovits Jenő

„Kigyó” czimű gyógyszerertárában DEBRECZENBEN, a városházzal szemben

Tisztításhoz csak

Globus
tisztító kivonatot

használjunk.
Legjobb tisztítószert a világon.

Konyári Sóstó fürdő

megnyilt április hó 30-án.

Gyógyítja a görvély kórt s annak következményeit, u. m. csontszut, csont-velőlob, összezsugorodott izület stb mindennemű köszvényes, csuzos bántalmakat, bármiféle bőrbajokat, továbbá sápkór, máj lép, vese és belső daganatokat, külö-nösen női és férfi bajokra legkitünőbb hatásu.

Fürdő orvos: **Dr. Móricz Ernő** pocsaji tb. járás orvos.

Kifogástalan tiszta fürdők, jól berendezett lakások, jó vendéglő (kitünő ételek és tisztán kezelt italok személyes felügyeletem alatt állanak) és a mi fő, mélyen leszállított árak mellett rendkívül figyelmes kiszolgálásban részesülnek a t. fürdővendégek.

Vasuti állomás: **Hosszupályi**, Debreczen—N. Létai vonalon. Posta és távirtda állomás helyben. Minden vonat érkezésénél kocsik állanak rendelkezésre.

Tanítóknak, mindenféle tisztviselőknak, hivatalnokoknak 25% árkedvezményi.

Tisztelettel

FRANK ZSIGMOND

a Konyári Sóstó fürdő kezelője.